

СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Ковтун А. І., к.т.н., ст. вик. (каф. ОПЩБ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Мещеряков М. А., студ. (гр. ХА-81, ІХФ КПІ ім. Ігоря Сікорського)*

Анотація. Проблема створення здорових і безпечних умов праці на кожному робочому місці стає дедалі більш актуальною. Передовий міжнародний і вітчизняний досвід свідчить, що розробка і впровадження в організації сучасних систем управління охороною праці (СУОП) не тільки сприяє усуненню виробничих небезпек, але і підвищує продуктивність праці і конкурентоспроможність організації, що в даний час визнано урядами, роботодавцями і працівниками.

Ключові слова: охорона праці, система управління охороною праці, безпеку, робочі місця, впровадження.

Abstract. The problem of creating healthy and safe working conditions in every workplace is becoming more and more urgent. Best international and domestic experience shows that the development and implementation in the organization of modern occupational safety management systems (OSH) not only helps to eliminate occupational hazards, but also increases productivity and competitiveness of the organization, which is now recognized by governments, employers and employees.

Keywords: labor protection, labor protection management system, safety, workplaces, implementation.

Вступ. Зазвичай економічні та технологічні показники є в числі тих які характеризують підприємство. Але вони займають провідне місце лише в тоді, коли дотримана основна умова – при здійсненні виробничої і трудової діяльності на підприємстві забезпечується безпека процесів і людини. У той же час, не дивлячись на ті заходи, які вживаються на державному, галузевому та виробничому рівнях в області охорони праці, рівень виробничого травматизму, продовжує залишатися досить високим. Це зумовлено наявністю ряду проблем. Вони існують і з часом не стають менш гострими. Це свідчить про те, що старі, традиційні методи і форми роботи, що встановили стереотипи управління не дають бажаного ефекту. А нові на виробничому рівні впроваджуються вкрай повільно.

Аналіз стану питання. Постійно зростаючий рівень техногенних ризиків вимагає системного підходу до управління в галузі охорони праці. Головна мета державної політики в галузі охорони праці - збереження життя і здоров'я працівників в процесі їх трудової діяльності. Для досягнення цієї мети необхідно створити струнку систему управління охороною праці (СУОП) і забезпечити чітке функціонування всіх складових її ланок - суб'єктів управління [1].

Мета роботи: розглянути сучасні методи управління охороною праці на підприємстві.

Методики, матеріали і результати досліджень. Зниження травматизму вдається домогтися за рахунок використання заходів економічного стимулювання роботодавців до поліпшення умов праці, посилення адміністративної відповідальності, а також оновлення техніки і впровадження нових технологій. За останні 10 років число нещасних випадків на виробництві скоротилася в два рази. З 2007 року загальна кількість нещасних випадків на виробництві скоротилася в 2,3 рази: з 85 тисяч випадків у 2007 році до 37,6 тисяч випадків у 2017 році. Також в 2,3 рази знизилася число нещасних випадків з тяжкими наслідками: 13,72 тисячі випадків у 2007 році до 5,96 тисячі в 2017 році. У 2007 році було 4,6 тисячі нещасних випадків на виробництві зі смертельним результатом, а в 2017 – 1,6 тисячі, що в 2,9 разів нижче.

В даний час розробка систем управління охороною праці можлива на основі українського законодавства і міжнародних стандартів в області управління. До них відносяться: Міждержавний стандарт ГОСТ 12.0.230-2007 ССБП «Система стандартів безпеки праці. Система управління охороною праці. Загальні вимоги », OHSAS 18001-2007 «Occupational Health and Safety Assessment Series», ILO OSH-2000 «Керівництво з управління охороною праці» [2].

Основні завдання системи управління охороною праці (СУОП) впливають з основної мети забезпечення охорони праці - запобігання виробничому травматизму та професійної захворюваності. Оскільки і те і інше відбувається в результаті роботи обладнання, керованого працівниками і взаємодії працівників з умовами праці, то основними «Надзавданнями» СУОП стають [2]:

- забезпечення надійної та безаварійної роботи обладнання, технічний та санітарно-гігієнічне забезпечення безпечних і гігієнічно допустимих умов праці, включаючи кошти так званого колективного захисту працівників;
- організаційне забезпечення безпечного перебігу всіх виробничих процесів і поведінки (прийомів роботи) працівника, включаючи (при необхідності) використання засобів індивідуального захисту;
- організація зовнішніх для установи, але необхідних для реалізації першої та другої задач заходів з ліцензування, сертифікації, страхуванню;
- організація проведення медичних оглядів і психіатричного огляду не тільки для працівників з шкідливими і небезпечними умовами праці, а й для працівників з допустимими умовами праці;
- організація проведення навчання працівників з охорони праці, пожежної безпеки, електробезпеки та спеціального навчання з охорони праці;
- оцінка, аналіз і розрахунок професійних ризиків для кожного робочого місця, згідно затверджених методик.

В сучасних умовах необхідний перехід на нові принципи управління охорони праці в організаціях. Поступово зміцнюються ринкові відносини, що визначають необхідність формування нового підходу до управління охорони праці. Він повинен відрізнятися від існуючого в централізованій економіці. Деякими українськими компаніями впроваджуються принципи управління,

прийняті в світовій практиці. З'являються розробки українських наукових і освітніх організацій, які дозволяють формувати елементи СУОП, схожі з західними.

Висновки. Результати оцінки ризиків використовують для визначення цілей і завдань в області ВІД організації, для складання програм заходів щодо поліпшення умов праці та охорони праці. Новизна підходу полягає в тому, що на підставі аналізу ризиків встановлюються цілі, спрямовані на рішення проблем охорони праці, визначаються завдання і терміни їх виконання.

В останні роки підхід на основі СУОП набув широкого поширення і був впроваджений як в розвинених, так і в країнах, що розвиваються. Як показує досвід, СУОП є логічним і корисним засобом, що сприяє постійному зростанню ефективності управління охороною праці на рівні підприємства.

Головні елементи, необхідні для його успішної реалізації, включають в себе зацікавленість керівництва і активну участь працівників у спільній реалізації. Крім того, в зв'язку з величезним обсягом прямих і непрямих витрат, які несе суспільство, підприємства і люди внаслідок поганих умов праці, виробничого травматизму і професійних захворювань, краще і дешевше запобігати їм, ніж виплачувати компенсацію збитку і витратити кошти на ліквідацію надзвичайних ситуацій.

Література

1. Березуцький, В.В. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник. Харків.: Факт, 2005. 384 с.
2. Закон України «Про охорону праці» від 21.11.2002р. №229-IV. 2.
3. Фоменко І.О. Дослідження технологічних параметрів процесу керування напрямком розколу блочного каменю під час використання невибухових руйнуючих сумішей / І.О. Фоменко, А.І. Ковтун // Вісник НТУУ "КПІ". Серія «Гірництво». – 2014. – Вип. 26. – С.63-69.